

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

М. В. Тонкошкур

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

***«ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ТУРИСТСЬКИХ МАРШРУТІВ»***

(для студентів 4 і 5 курсів усіх форм навчання
за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент», професійного спрямування
«Менеджмент організацій» спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного
і туристського сервісу» галузі знань - 0306 «Менеджмент і адміністрування»)

ХАРКІВ
ХНАМГ
2011

Тонкошкур М.В. Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів» (для студентів 4 і 5 курсів усіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент», 6.030601 «Менеджмент», професійного спрямування «Менеджмент організацій» спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу» галузі знань - 0306 «Менеджмент і адміністрування») / М.В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; Х.: ХНАМГ, 2011. – 28 с.

Автор: М. В. Тонкошкур.

Рецензент: проф., д.е.н. Писаревський І.М.

Рекомендовано кафедрою «Туризм і готельне господарство», протокол № 1 від 28.08.2009 р.

ВСТУП

Планування та організація туристських маршрутів є однією із найголовніших навчальних дисциплін спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», що формують знання та навички у майбутніх спеціалістів туристської галузі.

Довгий час ця дисципліна, що сформувалась ще у СРСР, розглядала особливості формування туристських маршрутів у дуже вузьких рамках, що обмежувалися лише маршрутами з активним способом пересування. Тим не менш, поняття туристський маршрут, під яким розуміється заздалегідь намічений або встановлений шлях проходження туристів у подорожі, не встановлює таких обмежень. У широкому сенсі туристський маршрут - це програма перебування туриста в подорожі, що включає відвідування певних пунктів і різних туристсько-екскурсійних, культурно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів, тобто маршрут, заздалегідь розроблений туристською організацією і підготовлений для прийому та обслуговування осіб, які придбали відповідну турпутівку.

Тим більш, що сучасний туристський ринок, який насичений великою кількістю турів комерційної спрямованості, що не передбачають активне пересування, вимагає підготовки високоякісних спеціалістів, які б мали глибокі знання не тільки з особливостей розробки різноманітних турів, а і практичні навички щодо просування та реалізації таких турів.

Враховуючи вищеназвані чинники, структура даної дисципліни побудована таким чином, що значна увага приділяється, як формуванню турів з активним способом пересування, так і турам, де туристам забезпечується гідне транспортне обслуговування протягом всього маршруту.

Мета дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів»: опанування практичними навичками планування та організації турів і туристських маршрутів. Предмет дисципліни - механізми і процеси розробки та реалізації турів і туристських маршрутів.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, що отримані на лекціях та під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни.

Практичне заняття - форма навчального заняття, що спрямована на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, а саме – проведення аналізу та подання обґрунтованих висновків щодо напрямів й особливостей туристської діяльності.

За кожною темою викладач проводить семінарське заняття, на якому організує обговорення зі студентами питань з тем, які визначені робочою навчальною програмою, формує у студентів уміння та навички практичного застосування окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань.

Завдання містить проведення попереднього контролю знань, умінь та навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування контрольних завдань, тестовий контроль, перевірку та оцінювання.

Підсумкові оцінки за кожне заняття заносять до відповідного журналу. Оцінки, що отримані студентом під час семінарських занять, враховують при виставленні поточної оцінки за змістовими модулями з навчальної дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів».

Проведення практичного заняття базується на попередньо підготовленому матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, пакети завдань різного ступеня складності для розв'язання їх студентами на заняттях, групи письмових та усних питань за темою практичного (семінарського) заняття.

Усі практичні заняття проходять у відповідності з планом їх проведення (табл. 1).

Таблиця 1 - План проведення практичних (семінарських) занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань). Практичні заняття	Години
1	2	3
Модуль 1. «Планування та організація туристських маршрутів»		
Змістовний модуль 1.2. Організація самодіяльної туристської подорожі		
Тема 5. <i>Методичне і картографічне забезпечення маршруту. Топографія та орієнтування на місцевості.</i>	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з топографічними картами і основними умовними позначеннями. Навчитися за допомогою курвіметра виміряти відстані на топографічних картах. Систематизувати і навчитися знаходити на карті певні топографічні умовні знаки.	2
Тема 13. <i>Оформлення маршрутних документів.</i>	<u>Мета:</u> отримання навичок заповнювати документи, що супроводжують розробку спортивних туристських маршрутів. Ознайомитись з переліком документів, що необхідно заповнити при організації спортивних туристських походів. На основі представлених викладачем заздалегідь розроблених маршрутів заповнити технологічну карту маршруту, паспорт траси, інформаційний листок.	2
Змістовний модуль 1.3. Організація комерційних туристських подорожей		
Тема 14. <i>Основи туропереїтингу.</i>	<u>Мета:</u> отримання навичок щодо оформлення документів, необхідних для отримання ліцензії на здійснення туристської діяльності. На сайті Державної служби туризму і курортів України знайти перелік документів, необхідних для отримання ліцензії. Заповнити бланк заяви на отримання ліцензії.	1
Тема 15. <i>Договірні відносини в туризмі.</i>	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з принципами нарахування та отримання комісійної і бонусної винагороди турагентами. Скласти порівняльну таблицю видів стимулювання туроператорами турагентів за продані тури в залежності від типу туроператорів.	1
Тема 16. <i>Транспортне обслуговування туристів.</i>	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з принципами організації регулярних та чартерних авіарейсів, а також особливостями роботи low-cost авіакомпаній; отримання навичок щодо бронювання, оформлення та читання авіаквитків; визначення поняття «електронний квиток».	4

Продовження табл. 1

1	2	3
	<p>Визначити основні відмінності при організації авіаперевезень, скласти порівняльну характеристику.</p> <p>Вивчити основні кодування, що використовуються в авіаквитках. Презентація системи бронювання авіаквитків Амадеус</p>	
<p>Тема 20. <i>Страховання в туризмі.</i></p>	<p><u>Мета:</u> <i>отримати практичні навички щодо розрахунку вартості страхового полісу для виїзду за кордон.</i></p> <p>Розрахувати вартість страхового полісу для виїзду за кордон в залежності від країни перебування, тривалості поїздки, програми страхування та суми страхового покриття.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 21. <i>Візова підтримка та туристські формальності.</i></p>	<p><u>Мета:</u> <i>отримання навичок щодо підготовки документів для подання в посольство з метою отримання візи.</i></p> <p>Відповідно до завдання викладача за допомогою мережі Інтернет знайти всю необхідну інформацію для отримання візи. Визначити перелік документів, необхідний для подачі в Посольство (Консульство). Заповнити анкету посольства для отримання візи.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 22. <i>Туристська документація.</i></p>	<p><u>Мета:</u> <i>отримати практичні навички заповнення основної туристської документації</i></p> <p>Заповнити статистичну форму 1-ТУР (квартальну і щорічну)</p>	<p>2</p>
<p>Тема 23. <i>Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів.</i></p>	<p><u>Мета:</u> <i>отримати практичні навички щодо особливостей просування турпродукту</i></p> <p>Розробка порівняльної таблиці рекламних заходів, визначення ефективності рекламних заходів.</p> <p>Проаналізувати договорів турагентів з туристом. Визначити відповідальність сторін.</p> <p>Робота з друкованими каталогами туроператорів спеціалізованого ринку (автобусні тури до Європи).</p> <p>Вивчити особливості роботи туроператорів спеціалізованого ринку (що спеціалізуються на організації екскурсійно-пізнавальних турів в Європу): Аккорд-тур, Артекс 94, Альянс, Бумеранг, Давай відпочивай, Інкомартур 93, Міст-тур, Наталі-Вояж, Сага, Престиж-тур, Феєрія.</p>	<p>14</p>

Продовження табл. 1

1	2	3
	<p>Визначити сутність поняття «горяща путівка». З'ясувати принципи підбору та бронювання турів, особливості оплати та відповідальності сторін. Програма відпочинку за системою «Рулетка» («Фортуна», «Експрес», «Бінго» тощо).</p> <p>Робота з друкованими каталогами туроператорів масового ринку, систематизація інформації щодо засобів розміщення відповідно до завдання викладача. Визначити перелік готелів, з якими працюють туроператори масового ринку. Скласти загальну повну таблицю всіх готелів певного регіону з позначкою знаком «+» напроти готелів, з якими співпрацює конкретний туроператор.</p> <p>Знайти схожі тури, визначити найбільш цікавого за певними показниками туру за рахунок порівняльного аналізу.</p> <p>Поняття індивідуального туру.</p> <p>Визначити принципи формування та просування індивідуальних турів. Презентація системи Galileo Hotels.</p>	

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Основне в цій роботі полягає в самостійній праці студентів з вітчизняною та закордонною літературою, ресурсами Інтернет, нормативними актами тощо. Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом в години, вільній від обов'язкових навчальних занять.

Основними видами самостійної роботи, що запропонована студентам, є:

- ✓ обов'язкове вивчення або закріплення матеріалу, який отримано під час лекцій;
- ✓ опрацювання інформації з літератури, що рекомендована до вивчення;
- ✓ підготовка до практичних занять, роботи в групах, опитування, тестування. Перелік питань для самостійного опрацювання наданий у табл. 2;

- ✓ підготовка матеріалу до практичних занять у вигляді тез й доповідей;
- ✓ контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.

Таблиця 2 - Перелік питань для самостійного опрацювання

Тема для самостійного опрацювання	Питання для самостійного опрацювання	Завдання на самостійну роботу студентів	Кіл-ть год., вкл. РГР		Джерела (О. - основні, Д. – додаткові)
			д/н	з/н	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття туристського маршруту, його місце та значення.	Соціальний характер туристських маршрутів		2		О. 6, 11, 12, 13 Д. 3, 9
Тема 2. Основні вимоги до планування туристських маршрутів.	Диверсифікація туристських маршрутів. Розвиток перспективних видів маршрутів.		4		О. 5, 6, 11, 12, 13 Д. 3, 9
Тема 3. Сутність та класифікація спортивних туристських походів. Інші види активного відпочинку.	Екстремальні види активного відпочинку.		4		О. 1, 5, 11 Д.3, 9
Тема 4. Планування туристського маршруту. Етапи розробки туристських маршрутів.	Схеми побудови туристських маршрутів.		4		О. 5, 6, 11 Д. 3, 7, 9
Тема 5. Методичне і картографічне забезпечення маршруту. Топографія та орієнтування на місцевості.	Основні елементи топографії для читання карти.		4		О. 3, 5, 7, 12, 13 Д.3, 4, 8

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Комплектування туристської групи. Кадрове забезпечення туристських походів	Формальний, неформальний та ситуаційний лідер. Естетичне та екологічне виховання в поході.		2		О. 5, 11, 12, 13 Д. 7, 8
Тема 7. Матеріально-технічне забезпечення маршруту. Туристське спорядження	Сучасні види туристського спорядження		2		О. 5, 11, 12, 13 Д. 3, 7, 8, 9
Тема 8. Організація харчування в туристському поході.	Приблизний набір продуктів харчування в поході.		4		О. 5, 7, 11, 12, 13 Д. 3, 6
Тема 9. Медичне забезпечення туристських подорожей.	Правила особистої гігієни.		4		О. 5, 7, 12, 13 Д. 2, 5
Тема 10. Особливості проведення туристських походів за видами.	Вплив високогір'я на організм людини; умови перебування людини під землею.		4		О. 5, 7, 11, 12, 13 Д. 7, 8, 9
Тема 11. Безпека туристської подорожі.	Система виживання в екстремальних умовах.		2		О. 5, 7, 9 Д. 2, 8
Тема 12. Режим та розпорядок похідного дня.	Особливості організації нічних стоянок.		2		О. 5, 7, 11, 12, 13 Д. 7, 8, 9
Тема 13. Оформлення маршрутних документів.	Графік завантаження		2		О. 5, 7, 11, 12, 13 Д. 7, 8
Тема 14. Основи туроперейтингу.	Зміни в законодавстві України, щодо особливостей діяльності туристських підприємств	На сайті ДСТіКУ знайти перелік документів, необхідних для отримання ліцензії.	3		О. 2, 4, 6, 11, 14 Д. 1

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 15. Договірні відносини в туризмі.	Договір між ініціативним і рецептивним туроператорами.		2		О. 6, 11, 14
Тема 16. Транспортне обслуговування туристів.	Залізничні пасажирські перевезення. Залізничні круїзи	Проаналізувати правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, визначити розмір відповідальності авіаперевізників Ознайомитися з сайтами low-cost авіакомпаній	2		О. 1, 6, 11, 14
Тема 17. Особливості відносин з підприємствами розміщення.	Види підприємств розміщення.	Сформулювати об'єктивну оцінку про якість обслуговування та спектр послуг, що надаються готелями, відповідно до завдання викладача. Пошук рейтингів та відгуків здійснюється на сайтах туроператорів, а також на сайтах «отзыв.ру», «турп-равда», «tophotels» тощо.	4		О. 6, 11, 14
Тема 18. Організація харчування під час туристських поїздок.	Види сніданків та вечерь		4		О. 6, 11, 14
Тема 19. Екскурсійне обслуговування туристів.	Поняття «портфель екскурсовода».		2		О. 6, 11, 14

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 20. Страхування в туризмі.	Негативні тенденції, що визначають необхідність страхування.	Проаналізувати правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, визначити розмір відповідальності авіаперевізників	2		О. 6, 11, 14
Тема 21. Візова підтримка та туристські формальності.	Паспортні формальності	Визначити перелік необхідних документів для отримання візи в конкретні країни, відповідно до завдання викладача; роздрукувати візову анкету. Визначити країни, для в'їзду в які громадянам України не потрібно оформлювати візи. Визначити основні митні вимоги для в'їзду в країну	2		О. 6, 9, 11, 14
Тема 22. Туристська документація.	Поняття туристський ваучер і туристська путівка.	Вивчити Інструкцію щодо заповнення статистичних звітів 1-ТУР (к), 1-ТУР. Ознайомитися з кодами країн, що використовують при заповненні статистичного звіту 1-ТУР Зробити порівняльний аналіз понять туристська путівка та туристський ваучер	2		О. 6, 9, 11, 14 Д. 1, 9

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема 5. *Методичне і картографічне забезпечення маршруту. Топографія та орієнтування на місцевості*

1. Мета заняття: ознайомити студентів з топографічними картами і основними умовними позначеннями.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ картографічне забезпечення маршруту;
- ✓ побудова схеми маршруту за допомогою карти та курвіметра;
- ✓ сутність туристського орієнтування;
- ✓ основні елементи топографії для читання карти;
- ✓ варіанти орієнтування на місцевості;
- ✓ маркування туристських трас;

3. Завдання на практичне заняття: навчитися за допомогою курвіметра виміряти відстані на топографічних картах. Систематизувати і навчитися знаходити на карті певні топографічні умовні знаки

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ згідно з завданням викладача виміряти на карті за допомогою курвіметра відстань між населеними пунктами;
- ✓ згідно з завданням викладача знайти на карті об'єкти за умовними топографічними знаками.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які існують туристські карти за масштабом?
- ✓ В чому полягає сутність туристського орієнтування?
- ✓ На які групи розподіляють топографічні знаки?
- ✓ Які варіанти орієнтування на місцевості під час туристських походів можна виділити?
- ✓ Яка роль, місце і функції маркіровки в туризмі?

6. Література: основна [3,5,7,12,13]; додаткова [3,4,8].

Практичне заняття № 2

Тема 13. Оформлення маршрутних документів

1. Мета заняття: отримати навички щодо заповнення документів, що супроводжують розробку спортивних туристських маршрутів.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

✓ основні документи: технологічна карта, графік завантаження, паспорт траси походу, інформаційний листок, опис маршруту, графік руху по маршруту, карта-схема маршруту, опис технологічних особливостей туру; особливості заповнення;

✓ оформлення звіту про проходження туристського маршруту;

✓ вимоги до присвоєння спортивних розрядів та звань.

3. Завдання на практичне заняття: навчитися заповнювати технологічну карту маршруту, паспорт траси та складати інформаційний листок.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

✓ проаналізувати документи, що необхідно заповнити при організації спортивних туристських походів;

✓ на основі представлених викладачем заздалегідь розроблених маршрутів заповнити технологічну карту маршруту, паспорт траси, інформаційний листок.

5. Питання для самодіагностики:

✓ Що представляє собою технологічна карта та паспорт траси походу?

✓ Які існують вимоги щодо оформлення звіту про проходження туристського маршруту?

✓ Яким чином здійснюється присвоєння спортивних розрядів і звань в туризмі?

6. Література: основна [5,7,11,12,13]; додаткова [7,8].

7. Завдання на самостійну роботу для підготовки до наступного практичного заняття:

✓ на сайті Державної служби туризму і курортів України знайти перелік документів, необхідних для отримання ліцензії.

Практичне заняття № 3

Тема 14. Основи туроперейтингу

1. Мета заняття: отримання навичок щодо оформлення документів, необхідних для отримання ліцензії на здійснення туристської діяльності.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ класифікація туроператорів;
- ✓ законодавство в сфері туризму;
- ✓ особливості отримання ліцензії на здійснення туристської діяльності.

3. Завдання на практичне заняття: навчитися підготовлювати документи для подання в Державну службу туризму і курортів з метою отримання ліцензії на здійснення туристської діяльності.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ заповнити бланк заявки на отримання ліцензії.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Що представляє собою банківська гарантія?
- ✓ Які висуваються вимоги для приміщень, де буде здійснюватися діяльність туристського підприємства?
- ✓ Які документи необхідно підготувати для отримання ліцензії на здійснення туристської діяльності?

6. Література: основна [1,2,6]; додаткова [2,4,5].

Тема 15. Договірні відносини в туризмі

1. Мета заняття: ознайомлення студентів з принципами нарахування та отримання комісійної і бонусної винагороди турагентами.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ комісійні та бонусні програми туроператорів;
- ✓ нарахування та виплата комісійної винагороди;
- ✓ загальні принципи отримання турагентами бонусів;
- ✓ турпідприємство-консолідатор: основні принципи роботи.

3. Завдання на практичне заняття: ознайомитися з принципами стимулювання турагентств туроператорами щодо просування та продажу турів.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

✓ скласти порівняльну таблицю видів стимулювання туроператорами турагентів за продані тури в залежності від типу туроператорів.

5. Питання для самодіагностики:

✓ Чим принципово відрізняються комісійні та бонусні програми туроператорів?

✓ Яка схема роботи турпідприємства-консолідатора?

6. Література: основна [6,11,14].

Практичне заняття № 4

Тема 16. Транспортне обслуговування туристів

1. Мета заняття: ознайомлення студентів з принципами організації регулярних та чартерних авіарейсів, а також особливостями роботи low-cost авіакомпаній.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

✓ чартер та типи чартерних перевезень;

✓ особливості організації регулярних авіаперевезень;

✓ сутність організації роботи low-cost авіакомпаній.

3. Завдання на практичне заняття: ознайомитися з принципами організації регулярних та чартерних авіарейсів, а також особливостями роботи low-cost авіакомпаній.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

✓ визначити основні відмінності при організації різних типів авіаперевезень;

✓ скласти порівняльну характеристику за наступними окремими показниками, згідно з завданням викладача.

5. Питання для самодіагностики:

✓ Які бувають типи чартерів?

✓ Що представляє собою «жорстка» та «м'яка» квота місць?

✓ Які основні особливості роботи low-cost авіакомпаній?

6. Література: основна [1,6,11,14].

7. Завдання на самостійну роботу для підготовки до наступного практичного заняття:

- ✓ ознайомитися з сайтами low-cost авіакомпаній.

Практичне заняття № 5

Тема 16. Транспортне обслуговування туристів

1. Мета заняття: отримання навичок щодо бронювання, оформлення та читання авіаквитків; визначення поняття «електронний квиток».

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ комп'ютерні системи бронювання авіаквитків;
- ✓ бронювання та виписки авіаквитків;
- ✓ «електронний квиток».

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо користування комп'ютерними системами бронювання авіаквитків.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ визначити основні параметри, за якими проводиться пошук авіаквитків під час презентації системи бронювання авіаквитків Амадеус;
- ✓ скласти таблицю основних кодів, що використовуються в авіаквитках.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які із основних комп'ютерних систем бронювання авіаквитків представлені в Україні? Дати їм загальну характеристику.
- ✓ Які параметри треба визначити для пошуку авіаквитків?
- ✓ Які принципи оплати та виписки авіаквитків існують?

6. Література: основна [1,6,11,14].

7. Завдання на самостійну роботу для підготовки до наступного практичного заняття:

- ✓ проаналізувати правила повітряних перевезень пасажирів і багажу;
- ✓ визначити розмір відповідальності авіаперевізників.

Практичне заняття № 6

Тема 20. Страхування в туризмі

1. Мета заняття: отримати практичні навички щодо розрахунку вартості страхового полісу для виїзду за кордон.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ особливості страхування виїжджаючих за кордон;
- ✓ програми страхування;
- ✓ поняття страхового випадку;
- ✓ додаткове страхування в туризмі;
- ✓ розрахунок вартості полісу обов'язкового туристського страхування.

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо розрахунку вартості страхового полісу та особливостей його виписки.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

✓ розрахувати вартість страхового полісу для виїзду за кордон в залежності від країни перебування, тривалості поїздки, програми страхування та суми страхового покриття.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які випадки не вважаються страховими?
- ✓ Які чинники впливають на вартість страхового полісу? Охарактеризуйте їх.
- ✓ Які особливості страхування пасажирів та їх багажу на транспорті?

6. Література: основна [6,11,14].

7. Завдання на самостійну роботу для підготовки до наступного практичного заняття:

- ✓ визначити перелік необхідних документів для отримання візи в конкретні країни, згідно із завданням викладача;
- ✓ роздрукувати візову анкету;
- ✓ визначити країни, для в'їзду в які громадянам України не потрібно оформлювати візи; визначити основні митні вимоги для в'їзду в країну.

Практичне заняття № 7

Тема 21. Візова підтримка та туристські формальності

1. Мета заняття: отримання навичок щодо підготовки документів для подання в посольство з метою отримання візи.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ поняття і зміст туристських формальностей;
- ✓ особливості оформлення та подання документів для отримання візи;
- ✓ особливості оформлення документів для отримання Шенгенської візи.

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо розрахунку вартості страхового полісу та особливостей його виписки.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ заповнити візову анкету.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які випадки не вважаються страховими?
- ✓ Які чинники впливають на вартість страхового полісу? Охарактеризуйте їх.
- ✓ Які особливості страхування пасажирів та їх багажу на транспорті?

6. Література: основна [6,9,11,14].

7. Завдання на самостійну роботу для підготовки до наступного практичного заняття:

- ✓ на сайті Державної служби туризму і курортів України знайти та роздрукувати форми статистичної звітності 1-ТУР (к), 1-ТУР;
- ✓ на сайті Державної служби туризму і курортів України знайти та роздрукувати Інструкції щодо заповнення статистичних звітів 1-ТУР (к), 1-ТУР;
- ✓ ознайомитися з кодами країн, що використовуються при заповненні статистичного звіту 1-ТУР;
- ✓ зробити порівняльний аналіз понять туристська путівка та туристський ваучер.

Практичне заняття № 8

Тема 22. Туристська документація

1. Мета заняття: *отримання навичок щодо заповнення основної туристської документації.*

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ туристський ваучер і туристська путівка;
- ✓ документи, що входять до пакету при продажі пакетних турів: ваучер, медична страховка, авіаквитки, інформаційний листок;
- ✓ статистична звітність в туристській діяльності.

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо заповнення статистичної звітності турпідприємств.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ згідно з завданням викладача заповнити статистичну форму 1-ТУР (дві кварталних та одну річну)

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Чим відрізняється туристський ваучер від туристської путівки?
- ✓ Які особливості заповнення туристської статистичної звітності?
- ✓ Як часто та в які органи подається статистична форма 1-ТУР?

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

Практичне заняття № 9

Тема 23. Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів

1. Мета заняття: *ознайомлення з особливостями просування турпродукту (бренда туроператора) під час туристських виставок.*

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ рекламні заходи в туризмі: виставка, семінар, міні-семінар, ворк-шоп (work-shop), інфотур тощо;
- ✓ інформаційні матеріали туроператорів: друковані каталоги, прайслисти, спецпропозиції (SPO), інтернет-розсилка;

- ✓ інтернет-сайти туроператорів, особливості роботи.

3. Завдання на практичне заняття: ознайомитися з особливостями надання інформації туроператорами турагентам для подальшого просування турпродуктів.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ скласти порівняльну таблицю рекламних заходів у туризмі;
- ✓ визначити особливості просування турпродукту туроператорами через турагентства з використанням друкованих каталогів, інтернет-ресурсів тощо.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які рекламні заходи в найчастіше використовують туроператори? На кого вони орієнтовані?
- ✓ Яку інформацію надають на своїх сайтах туроператори?
- ✓ Яка інформація на сайтах туроператорів доступна виключно для турагентів і лише за умов наявності логіну і паролю?

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

Практичне заняття № 10, 11

Тема 23. *Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів*

1. Мета заняття: *отримання навичок щодо підбору турів з використанням програмного забезпечення «САМО-Тур» та його аналогів.*

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ сутність поняття «горяща путівка»;
- ✓ принципи підбору та бронювання турів;
- ✓ особливості оплати за заброньовані тури;
- ✓ програма відпочинку за системою «Рулетка» («Фортуна», «Експрес», «Бінго» тощо).

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо підбору турів з використанням програмного забезпечення «САМО-Тур» та його аналогів.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ з'ясувати принципи підбору та бронювання турів, особливості оплати заброньованих турів та виписки (отримання документів);
- ✓ визначити основні складові, за якими здійснюється підбор та пошук турів;
- ✓ систематизувати туроператорів залежно від використання програмного забезпечення для бронювання турів.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ За яких обставин виникає «горяща путівка»?
- ✓ За якими параметрами здійснюється підбор та пошук турів на масові напрями відпочинку?
- ✓ Що представляє собою система «Рулетка» («Фортуна», «Експрес», «Бінго» тощо)?

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

Практичне заняття № 12, 13

Тема 23. Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів

1. Мета заняття: отримання студентами навичок роботи з друкованими каталогами туроператорів масового ринку.

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ поняття масового ринку;
- ✓ характеристика туроператорів масового ринку, які працюють в Україні.

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички щодо роботи з друкованими каталогами туроператорів масового ринку, підбору готелів та надання комплексної їх характеристики туристам.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ систематизувати інформацію щодо засобів розміщення згідно з завданням викладача;

- ✓ визначити перелік готелів, з якими працюють туроператори масового ринку;
- ✓ скласти загальну повну таблицю всіх готелів певного регіону з позначкою знаком «+» напроти готелів, з якими співпрацює конкретний туроператор.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Що представляє собою друкований каталог туроператорів масового ринку? Яка інформація представлена в ньому?
- ✓ Що включає в себе поняття «масовий ринок» для вітчизняних туроператорів?
- ✓ Яких туроператорів масового ринку, що працюють в Україні, можна виділити?

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

Практичне заняття № 14

Тема 23. Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів

1. Мета заняття: отримання студентами навичок роботи з каталогами туроператорів спеціалізованого ринку (автобусні тури до Європи).

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ поняття спеціалізованого ринку автобусних турів;
- ✓ характеристика туроператорів спеціалізованого туризму, що працюють на в Україні.

3. Завдання на практичне заняття: отримати навички роботи з друкованими каталогами туроператорів спеціалізованого ринку (автобусні тури до Європи) та вибору найкращого туру за певними особливостями із схожих.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ вивчити особливості роботи туроператорів спеціалізованого ринку (які спеціалізуються на організації пізнавальних турів в Європу);
- ✓ знайти схожі тури, визначити найбільш цікавого за певними показниками туру за рахунок порівняльного аналізу.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Які типи туроператорів спеціалізованого ринку представлені в Україні?
- ✓ Які особливості роботи туроператорів спеціалізованого ринку автобусних турів в Європу?
- ✓ Чи є обґрунтованим використання терміну «екскурсійні тури»? Аргументуйте відповідь.
- ✓ Які послуги включені у вартість автобусних турів в Європу, а які потребують додаткової оплати?

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

Практичне заняття № 15

Тема 23. *Особливості просування туристського продукту. Основні принципи співпраці туроператорів і турагентів*

1. Мета заняття: *отримання студентами навичок з розробки індивідуальних турів.*

2. Основні питання, що розглядаються під час практичного заняття:

- ✓ поняття індивідуального туру;
- ✓ принципи формування та просування індивідуальних турів;
- ✓ система Galileo Hotels.

3. Завдання на практичне заняття: ознайомитися з принципами створення індивідуальних турів і особливостями ціноутворення.

4. Методика проведення практичної частини заняття:

- ✓ визначити принципи формування та просування індивідуальних турів.

5. Питання для самодіагностики:

- ✓ Чим індивідуальний тур відрізняється від групового?
- ✓ Яким чином відбувається створення індивідуального туру?
- ✓ Які системи бронювання використовуються при створенні індивідуальних турів? Дайте їм характеристику.

6. Література: основна [6,9,11,14]; додаткова [1,9].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ

Нормативно-правова база

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95 – ВР в редакції Закону України від 18.11.2003 р. № 1282.
2. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96- ВР.
3. Закон України «Про аварійно-рятувальні служби» від 14.12.1999 р. № 1281-XIV.
4. ГОСТ 28681.0-95. Общие положения. - Межгосударственный стандарт (МГС).
5. ГОСТ 28681.1-95. Проектирование туристских услуг. - МГС.
6. ГОСТ 28681.2-95. Туристские услуги. Общие требования. - МГС.
7. ГОСТ 28681.3-95. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов. - МГС.
8. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщення.
9. ДСТУ 4269:2003. Класифікація готелів.
10. ДСТУ 3862-99. Ресторанне господарство. Терміни та визначення.
11. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація.

Основні джерела

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: Підр. Харк. нац.акад.міськ.госп-ва. - Х: ХНАМГ, 2010. – 294 с..
2. Азар В.И., Туманов С.Ю. Экономика туристского рынка: Институт Международного туризма. – М: ИПК госслужбы, 1998. 216 с.
3. Алешин В. М., Серебренников А. В. Туристская топография. - М.: Профиздат, 1985,. - 160 с. - (Мир туристских интересов).
4. Биржаков М.Б. Введение в туризм. – СПб.: «Издательский дом Герда», 2001. – 320 с.
5. Булашев А. Я. Спортивно-оздоровительный туризм. – Харьков: ХДАФК, 2003. – 192 с.

6. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 256 с.; ил.
7. Карманный справочник туриста. Автор-составитель Ю.А. Штюрмер. 2-е изд., с изм. и доп. - М.: Профиздат, 1982. - 224 с.
8. Козырева Т. Л. Учет издержек в туризме. Учебное пособие. М.: Финансы и статистика, 2001. – 224 с.
9. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме. - М.: Финансы и статистика, 2002. - 144 с.: ил.
10. Кузнецов В., Клименко А., Рудяк Ю. Усе про облік та організацію туристичної діяльності. – 3-те вид., перероб і доп. – Х.: Фактор, 2006. – 278 с.
11. Писаревський І.М., Тонкошкур М.В. Планування та організація туристських маршрутів. Підр. Харк. нац.акад.міськ.госп-ва. - Х: ХНАМГ, 312 с.: іл.
12. Попчиковский В.Ю. Организация и проведение туристских походов. М.: Профиздат, 1987. - 224 с.
13. Филиппова Л. П., Штюрмер Ю.А. Планирование и организация туристских маршрутов. Учебное пособие. - М.: ЦРИБ «Турист», 1985. - 115 с.
14. Основы туристической деятельности: Учебник/Г.И. Зорин, Е.Н. Ильина и др. - М.: Советский спорт, 2000. - 224 с.

Додаткові джерела

1. Дурович А. П. Маркетинг в туризме: Учебное пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - Мн.: Новое знание, 2001. - 496 с.
2. Коструб А. А. Медицинский справочник туриста. - М.: Профиздат, 1986. - 240 с.
3. Федотов Ю.Н., Востоков И.Е. Спортивно-оздоровительный туризм: учебник/ под общ. Ред. Федотова.- М.: Советский спорт, 2002. – 364 с.: ил.
4. Чижова В. П., Добров А. В., Захлебный А. И. Учебные тропы природы. - М.: ВО «Агропромиздат», 1989. - 159 с.
5. Шальков Ю. Л. Здоровье туриста. - М.: Физкультура и спорт, 1987. - 144 с.: ил. - (Туризм для всех).

6. Шимановский В. Ф., Ганопольский В. И., Лукоянов П. И. Питание в туристском путешествии. - М.: Профиздат, 1986. - 176 с.

7. Штюрмер Ю.А. Методы управления туристскими группами на плановых маршрутах. Учеб. пособие. - М.: ЦРИБ «Турист», 1979. - 99 с.

8. Штюрмер Ю.А. Обучение и предпоходная подготовка туристов на плановых маршрутах. - М.: ЦРИБ «Турист», 1987, - 64 с.

9. Энциклопедия туриста / Редкол.: Е.Н. Тамм (гл. ред.), А.Х. Абуков, Ю.И. Александров. - М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. - 607 с.: ил.

Електронні джерела інформації

www.anextour.com.ua	- сайт туроператору	Anex Tour
www.pegast.com.ua	- сайт туроператору	Pegas Touristik
www.akkord-tour.com.ua	- сайт туроператору	Аккорд- тур
www.alf-ua.com	- сайт туроператору	Альф
www.artex.com.ua	- сайт туроператору	Артекс
www.idriskatour.com.ua	- сайт туроператору	Ідріска тур
www.incomartour.kiev.ua	- сайт туроператору	Інкомартур
www.kandagar.com	- сайт туроператору	Кандагар
www.kk.kiev.ua	- сайт туроператору	Карибський Клуб
www.coral.ru	- сайт туроператору	Корал тревел
www.conti-plus.com.ua	- сайт туроператору	Конті плюс
www.meest-tour.com.ua	- сайт туроператору	Міст-Тур
www.natalyvoyage.com.ua	- сайт туроператору	Наталі Вояж
www.oasis.com.ua	- сайт туроператору	Оазис
www.panukraine.kiev.ua	- сайт туроператору	Пан Укрейн
www.proland.kiev.ua	- сайт туроператору	Проланд
www.siesta.kiev.ua	- сайт туроператору	Сієста
www.cita-travel.com.ua	- сайт туроператору	Сіта Тревел
www.teztour.com	- сайт туроператору	Тез Тур
www.turtess.com.ua	- сайт туроператору	Туртесс тревел
www.tour-ethno.com	- сайт туроператору	Тур Етно
www.ukrferry-tour.com	- сайт туроператору	Укрферрі тур
www.feerie.com.ua	- сайт туроператору	Феєрія
www.tourism.gov.ua	- сайт Державної служби туризму і курортів	
www.world-tourism.org	- сайт ВТО (ЮНВТО)	

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ.....	4
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	7
МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	12
СПИСОК ДЖЕРЕЛ І ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ.....	24

Навчальне видання

ТОНКОШКУР Максим Васильович

Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів» (для студентів 4 і 5 курсів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент», професійного спрямування «Менеджмент організацій» спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу» галузі знань - 0306 «Менеджмент і адміністрування»)

Відповідальний за випуск *І. М. Писаревський*

Редактор *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання *М. В. Тонкошкур*

План 2010 р., поз. 427 М

Підп. до друку 23.11.2010
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60 x 84 1/16
Ум. друк. арк. 1,2
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rektorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 731 від 19.12.2001